

комерційні рішення, впливає на правильність таких рішень, що веде до зниження ризику втрат і збільшення прибутку [1, 2].

Методологія дослідження. Розглянемо N галузей. Кредитний портфель банку умовно можна представити як суму $\sum K_i$ + міжбанківський кредит + кредити фізичним особам, де K_i – сума коштів, яку банк кредитував у i – у галузь ($i \in N$).

Мета дослідження з'ясувати залежності:

$f(K_i, i \in N)$ = прибуток банку та $g(K_i / \text{Кредитний портфель банку, частка неповернених кредитів у } K_i, i \in N)$ = процентний дохід банку.

Тобто необхідно з'ясувати головні фактори галузевого ризику банку. Для вирішення цього питання використані дані по українських банках (www.bank.gov.ua).

Висновки. Динаміка падіння виробництва в окремих галузях не співпадає з факторами кредитного ризику, які впливають на прибуток та процентний дохід банків. Це свідчить про те, що найбільш прибуткові галузі імовірно не використовують кредитні ресурси банків у належному обсязі.

Список використаної літератури

1. Домрачев В.М. Аналіз ефективності кредитування банками України окремих галузей економіки // Економіка. Менеджмент. Бізнес. – 2010. - № 1. - с. 137 - 145 .
2. Bohn J.R., Stein R.M. Active credit management in practice. – New Jersey: John Wiley & Sons, 2009. - 610 p.

УДК 336.71:330.341.1:297

Ісламський банкінг як інноваційний напрям розвитку сучасного банківництва

Світлана Борисівна Єгоричева

доцент кафедри фінансів

Полтавського університету економіки і торгівлі,

кандидат економічних наук, доцент

Період виходу з найглибшої фази економічної кризи вимагає не тільки рішучих дій, спрямованих на відновлення стабільної роботи банківських установ, а й пошуку нових напрямів та форм діяльності банків, які б не

наражали їх на надмірні ризики та повніше відповідали потребам розвитку реального сектора економіки. У цьому зв'язку великий інтерес банківських фахівців викликає концепція ісламських фінансів, яка до цього часу вже завоювала міцні позиції у світовому банківництві: приблизно у 50 країнах існують більше 600 ісламських фінансових інститутів, що володіють активами у сумі близько одного трильйона доларів.

Відомо, що ісламська банківська система побудована на використанні норм шаріату, які забороняють лихварство, і тому - на відмінних від загальноприйнятих принципах діяльності, що виключають стягування та сплату відсотків. Прийнятними формами генерування доходів вважаються ведення спільної діяльності, перепродаж товарів з подальшою оплатою у розстрочку, участь у капіталі (дольове фінансування проекту) тощо. Отже, у процесі інвестування банк стає повноправним учасником бізнесу клієнта, зацікавленим у його збереженні та процвітанні. Тому мусульманські теоретики вважають, що ісламські банки у своїй діяльності націлені на створення максимального обсягу додаткової вартості, у той час як звичайні фінансові інститути – виключно на максимізацію власного прибутку.

Уникнення спекулятивних операцій, тісний зв'язок ісламських банків з розвитком реального сектора, оскільки у процесі їх діяльності грошові активи створюються як відповідь на інвестиційні можливості економіки, сприяв тому, що фінансова криза їх майже не торкнулася. Вони не зазнали суттєвих фінансових втрат, не відчують проблем з ліквідністю, продовжують, у дозволених шаріатом формах, іпотечне та комерційне кредитування. Цей факт привертає увагу банківських фахівців у контексті пошуку інноваційних шляхів перспективного розвитку банківництва.

Слід зазначити, що ще задовго до розгортання кризових явищ й провідні західні банки почали опановувати інструменти ісламського банкінгу, створюючи або відокремлені структури у мусульманських країнах (наприклад, як американський Citigroup у Бахреїні), або відповідні напрями обслуговування клієнтів, у тому числі, й у материнських країнах. Так звані «мусульманські вікна» мають британські HSBC (HSBC Amanah) та Standard Chartered Bank

(Standard Chartered Saadiq), французькі BNP Paribas (BNP Paribas Najmah) та Societe General, німецький Deutsche Bank та інші. Безпосередньою метою їх створення було, безумовно, бажання залучити до банківського обслуговування значні прошарки мусульманського населення цих країн, запропонувати прихильникам ісламу прийнятні для них методи інвестування та запозичення коштів, отримавши у результаті суттєві обсяги умовно безкоштовних стабільних пасивів. Проте з часом виявилось, що ісламськими банківськими продуктами охоче користуються й інші клієнти цих банків, як приватні особи, так і корпорації, вважаючи їх вигідними, надійними та соціально орієнтованими. Крім того, розвиваючи співробітництво з мусульманським світом, насамперед, здійснюючи облігаційні займи на основі таких ісламських цінних паперів, як сукук, традиційні банки отримують значні фінансові ресурси з регіонів, які й у кризовий період мають надлишок ліквідності.

Безумовно, впровадження навіть окремих елементів ісламського банкінгу у традиційну банківську систему потребує суттєвої трансформації нормативної бази її функціонування, змін у технологіях виконання операцій та у свідомості клієнтів. Тому це питання у країнах СНД розглядається, як правило, поки що переважно у теоретичному аспекті, хоч у 2007 році у Киргизії на базі одного з банків вже впроваджувався відповідний пілотний проект, а у Казахстані у лютому 2009 року був прийнятий закон про діяльність ісламських банків та організацію ісламського фінансування. Тож з'являється певний практичний досвід, вивчення якого створюватиме базу подальшого інноваційного розвитку.

УДК 338.242

Анализ предпочтений населения в потреблении банковских услуг

Татьяна Викторовна Жоголь
ассистент кафедры банковского дела
УО «Полесский государственный университет»
г. Пинск, Республика Беларусь

Целью маркетингового исследования в банковской деятельности в первую очередь является потребительский анализ текущей ситуации на рынке